

De zwaluwentil en hoe het zover gekomen is

Lang niet iedereen is content wanneer Huiszwaluwen aan zijn huis nestelen, want de uitwerpselen van hun jongen kunnen overlast veroorzaken. In Huizen ontstonden daardoor problemen die geleid hebben tot de plaatsing van een huiszwaluwentil. Tegen de til zijn kunstnesten gemonteerd en daarnaast kunnen Huiszwaluwen er zelf nesten tegenaan bouwen. Hieronder het relaas van een beschermingsactie die tot de bouw heeft geleid van de eerste zwaluwentil in het Gooi.

Mieke Pieren-Olijhoek & Peter Jan Senteur

Voorgeschiedenis

In 2007 is woningbouwvereniging de Alliantie begonnen met het renoveren van het appartementengebouw aan de Zomerkade in Huizen. In de jaren daarvoor hebben daar tientallen paartjes Huiszwaluwen gebroed.

De Alliantie heeft het hele gebouw zodanig onder handen genomen dat de vogels er geen onderdak meer konden vinden. Door het Zwaluwadviesbureau zijn zij erop gewezen dat ze in overtreding waren. Als gestraft hebben ze 16 kunstkommetjes met poeppopvangbakjes opgehangen onder de plekken waar voorheen Huiszwaluwen zelf hun nesten bouwden. Wat ze echter niet gedaan hebben is de bewoners informeren over deze maatregel. Zo kon het gebeuren dat er bewoners met een kunstnestje opgezadeld werden, terwijl ze zelf altijd de vogels hadden geweerd bij hun woning. Tijdens het broedseizoen 2008 werd duidelijk dat dit dus niet ging werken. Wij constateerden dat er nesten volgepropt werden met de meest gekke materialen. Halverwege het broedseizoen hebben we er de volgende troep uitgehaald: een binnenband van een fiets, lappen stof, onderbroeken, plastic zakken en aluminiumfolie. We hebben toen de Algemene Inspectiedienst (AID) van LNV gebeld en een van hun mensen is met de bewoners gaan praten die

materiaal hadden gestopt in de nesten. Jammer genoeg bleek dat hij hen juist een wapen in handen had gegeven, want hij heeft hen uitgelegd dat je wel mag voorkomen dat er vogels gaan broeden, maar ze niet mag verstoren als ze al aan het nestelen zijn! Vervolgens hebben wij een mooie informatiefolder en een enquêteformulier bij alle bewoners in de bus gedaan en aangekondigd dat we twee weken later op zaterdag bij hen aan zouden bellen om te vragen hoe ze tegenover de vogels stonden. Zo gezegd zo gedaan. We hebben een aantal pittige en een aantal prettige gesprekken gehad met als uitkomst dat er vier bewoners pertinent tegen de vogels bleken te zijn; vier tolereerden ze en acht waren blij met de Huiszwaluwen. Niet helemaal slecht zou je dus zeggen. Aan het einde van dat broedseizoen bleek echter dat er in slechts vier kunstnesten met succes was gebroed. Vier waren er leeg en vier opnieuw volgepropt met rotzooi. Helaas vonden we in een van de nesten achter de aluminiumfolie die er in gestopt was een dode vogel met resten van eitjes. Hierop hebben we de politie gebeld en is er een proces-verbaal opgemaakt. Tot op heden hebben we daar echter niets meer van vernomen. Of het dus tot vervolging is gekomen of tot een boete heeft geleid weten we niet. Zo ging het dus niet goed komen met de Huiszwaluwen op de Zomerkade.

Zwaluwentil voor behoud

Dick Jonkers kwam met het idee om een Zwaluwenkring op te richten. Die werd in januari 2009 een feit. Aan de kring namen deel: Dick Jonkers, Roel Huizenga, Anco Driessen, Peter Jan Senteur en Mieke Pieren-Olijhoek. Peter Jan zou contactpersoon worden. Als eerste doel hebben we ons toen gesteld om een zwaluwentil te realiseren aan de Zomerkade in Huizen. Er was inmiddels contact met Martine Dubois uit Biddinghuizen die al zo'n til had geregeld in haar woonwijk. Zodoende wisten we wel hoe te

handelen. Als eerste moest er een bouwvergunning komen. Na een aantal gesprekken met de heer Reilink van de gemeente Huizen werd een aanvraag ingediend. Ook hadden Peter Jan en ik een leuk gesprek met Petra van Hartkamp, de wethouder die over die zaken gaat. Tot onze grote verrassing kwam er in mei dat jaar al toestemming voor de bouw van een zwaluwentil op de door ons gekozen plek bij het surfstrand. Dat betekende dat we meteen door konden gaan met het regelen van de financiering. We wisten dat zo'n til zeker € 5000 ging kosten. Die wetenschap resulteerde in een aanvraag om financiële ondersteuning bij de Rabobank en bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Ook stuurden we brieven met verzoek om sponsoring naar 40 ondernemers in Huizen. Ondertussen had het broedseizoen van 2009 maar één paartje Huiszwaluwen opgeleverd in de kunstnesten. De aanvraag bij de Rabobank voor ondersteuning van dit project werd afgewezen en van de ondernemers hoorden we helemaal niets. Het werd februari en maart 2010 en de tijd begon danig te dringen. De zwaluwen waren al weer onderweg en nog hadden we geen til! Inmiddels hadden we wel een bedrag van de Alliantie ontvangen en een toezegging van € 1000 van Vogelbescherming Nederland. Het begin was er dus.

Goed nieuws

Toen kwam er plotseling heel goed nieuws. Onze aanvraag bij het Cultuurfonds zou gehonoreerd worden. De hele zaak kwam in een stroomversnelling en we zochten weer contact met twee mogelijke leveranciers van zwaluwtillen. Op dezelfde dag dat we in Swifterbant gingen praten met de firma Salverda kwam er een telefoontje van Harry Talen uit Meppel. Hij had een til beschikbaar voor ons!!

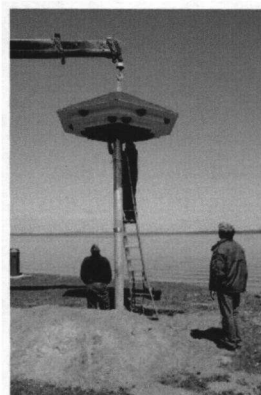
Het was precies de til die we wilden hebben. De versnelling ging nu in de hoogste stand. Er werd

vergaderd en de taken werden verdeeld. Er moest een persbericht gemaakt worden en een informatiebord. De wethouder moest gevraagd worden om de opening te verrichten, de datum van opening hing o.a. daar van af. Tegelijkertijd was er intensief contact met Talen en met de gemeente Huizen want wie ging de til plaatsen als die geleverd werd? Wat kwam daar veel bij kijken. Chemische ankers, een Stelconplaat, een kraanwagen, rijplaten. Het ging niet alleen meer om de zwaluwtil. Ook moesten we op de locatie alles voor elkaar krijgen. Gelukkig bleek dat we gebruik mochten maken van het clubhuis van de surfclub.

Er werd geluid geregeld, koffie, koek en presentjes voor deze en gene. Het was héééél spannend allemaal. Zou de til wel op tijd komen en lukte de plaatsing wel? Ik (Mieke) werd thuis gesignaleerd met soms wel twee telefoons tegelijk aan mijn oren. Alles draaide om de til en 's nachts vlogen de zwaluwen rondjes in mijn hoofd. Eindelijk, op 23 april, om 14.00 uur was de vrachtwagen uit Meppel daar.

Toen bleek dat de paal precies paste op de vooraf door de mannen van Vreeswijk en Koebrugge gemonteerde voet. Pffff, halsbrekende toeren werden uitgevoerd om het dak op de paal te monteren en toen stond hij daar.

De eerste zwaluwentil van het Gooi was een feit!

Onthulling

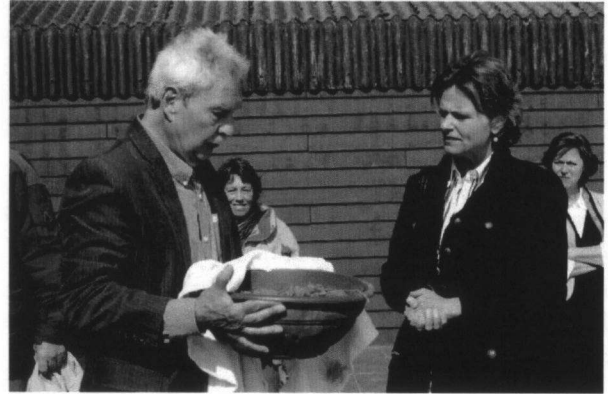
Hoe open je een zwaluwentil? Dick kwam met het idee een papieren zwaluw af te laten dalen vanuit de til. Het werd een papieren zwaluw gemaakt door Carmen Jansen, die jaren knutseljuif is geweest. Die ging langs een draad omhoog ging naar de til. Bertus van de Brink heeft daarvoor nog gevaarlijke toeren uitgehaald op een ladder bij de bevestiging van die draad. Dankzij de zeer snelle medewerking van Ed Hazebroek de illustrator en Marieke Hemmers, vormgeefster van Marek Reclame in Huizen was ook het informatiebord op tijd klaar. Helaas kon het nog niet op de paal gemonteerd worden; daar heeft Roel Huizenga nog heel wat inspanningen voor verricht. Later kwam dat toch nog goed. Het bord is nu ook te bewonderen bij de til.

Op 24 april 2010 was het zover; om 10.00 stond de koffie klaar in bij de voor deze gelegenheid tot vogelclubhuis omgetoverde gebouwtje van de surfclub. Hade Rijvers was er met de kraam, onze memoblokjes met Huiszwaluwen erop waren op het laatste moment klaar en werden door Peter Jan opgehaald bij de drukker.

De mensen van de surfclub hadden slingers opgehangen. Alle ingrediënten voor een feestelijke dag waren aanwezig. Carla van Lingen

(met Joost Huijsing van Vroege Vogels) kwam om het geheel op een leuke wijze aan elkaar te praten. Zij deed dat o.a. door een soort quiz ,met natuurlijk vragen over zwaluwen, te doen met de aanwezigen. Ook interviewde zij Dick Jonkers over zwaluwen, zodat iedereen meteen weer een stuk wijzer was. Want wie weet dat er maar liefst 70 soorten zwaluwen zijn?

Peter Jan Senteur en wethouder mw P. van Hartskamp

De wethouder gaf in haar praatje toe niet veel over zwaluwen te weten maar er wel een paar bij haar huis te hebben zitten. Welke soort, dat wist ze niet, waarop Roel Huizenga en Bertus van den Brink hun kans grepen en haar een cursus Vogelherkenning aanboden.

Nadat er de nodige mensen bedankt waren voor al hun inspanningen rondom de til, gingen we met zijn allen naar de til om daar, met de hulp van de wethouder, die prachtige papieren Huiszwaluw als eerste vogel op de til te zien afvliegen. De champagnekurk knalde uit de fles en iedereen was blij en gelukkig.

Mieke Pieren (midden) aan het woord tijdens de opening

De hele gebeurtenis heeft ook flinke belangstelling van de media gekregen. We waren te horen in Vroege Vogels en op radio Noord-

Holland en 6FM. Ook diverse kranten hebben wat over de onthulling geschreven.

De wethouder trekt aan de touwtjes; Carla van Lingen en Dick Jonkers kijken toe

Nu hopen we maar dat ook de Huiszwaluwen gelukkig gaan worden met onze til! Vooral snog zien we ze wel geregeld in de buurt rondvliegen, maar is er nog niet een in de kunstnesten gegaan. Dat zal echter een kwestie van tijd zijn. Er zijn al genoeg bewoonde tillen in het land, dus het gaat goed komen.

Nog geen lid van de VWG; misschien later?

De redactie ontving naast het schriftelijk verslag een uitvoerige fotoreportage van de plaatsing (60 foto's), gemaakt door Peter Jan Senteur. De foto's van de opening zijn gemaakt door zijn zoon.

De Zwaluwenkring Huizen is trots op het resultaat. De volgende til staat gepland in het havengebied van Huizen. We hopen dat we die daar samen met de projectontwikkelaar kunnen realiseren. De eerste financiën daarvoor zijn beschikbaar. De aanvraag om financiële ondersteuning bij de Rabobank voor de bouw van die zwaluwtil werd wel gehonoreerd. Op 15 juni waren we samen met nog 17 andere organisaties bijeen bij de Rabobank in Huizen om een cheque in ontvangst te nemen. Tot onze verrassing stond er op die cheque het geweldige bedrag van VIJFDUIZEND EURO! Iedereen die op het Zwaluwentilproject gestemd heeft heel hartelijk bedankt! Nu kan ook het plan doorgaan om een zwaluwtil bij de Oude Haven van Huizen te plaatsen. Hiervoor is al contact met de projectontwikkelaar.

Mieke Pieren, Peter Jan Senteur en Jack Jansen

Ook hebben we aandacht voor de problemen van de Boerenzwaluwen in de haven. Die hebben daar doordat er houten steigers vervangen worden door steigers met kunststof geen nestelmogelijkheid meer. Er is dus nog genoeg werk aan de winkel. Hierbij een oproep aan de leden van de Vogelwerkgroep om zich aan te melden als lid van de zwaluwenkring, want vele handen maken licht werk. Tijdens de hele actie rondom de eerste til hadden we echt te weinig handen!!